

Waarom zit dat konijn in zo'n klein hokje? Heeft een koe eigenlijk wel een prettig leven als ze nooit in de wei komt? Vragen die steeds vaker worden gesteld. Dierenwelzijn – want daar gaan ze over – is een belangrijk maatschappelijk thema geworden. Iedereen die op een of andere manier beroepsmatig met dieren werkt, krijgt er in toenemende mate mee te maken. Veehouders, medewerkers van dieren-speciaalzaken en kinderboerderijen bijvoorbeeld. Voor leerlingen die een mbo-dieropleiding volgen, is het dus een belangrijk onderwerp.

Ondenkbaar

Om dierenwelzijn in mbo-opleidingen Dier en Diervverzorging de aandacht te geven die het verdient, sloegen Citaverde College, AOC Oost, de Dierenbescherming, Wageningen UR Livestock Research en het Ontwikkelcentrum de handen ineen. Ze ontwikkelen sinds vorig jaar in een KIGO-project van het programma Dier-en-Welzijn lesmateriaal. Een interactieve cursus voor niveau 3-leerlingen Diervverzorging en Veehouderij èn voor medewerkers en vrijwilligers van de Dierenbescherming. De combinatie is opmerkelijk. Tien jaar geleden zou het nog ondenkbaar zijn geweest dat Dierenbescherming en groene onderwijsinstellingen samenwerken. Anno 2011 trekken ze samen op voor het ontwikkelen van lesmateriaal. De opleidingen Veehouderij en Diervverzorging kunnen begin november via Groen Kennisnet beschikken over het materiaal. In december zal de complete interactieve cursus klaar zijn die ook door de Dierenbescherming gebruikt gaat worden.

Weinig bagage

Dier-opleidingen van aoc's en de Dierenbescherming constateerden vrijwel tegelijkertijd dat ze behoefte hebben aan lesmateriaal over dierenwelzijn. Die behoefte heeft te maken met de toegenomen maatschappelijk aandacht voor dierenwelzijn. "Bijna iedereen heeft wel

TEKST

pieter boetzkes

FOTOGRAFIE

dierenbescherming, studio andré ruigrok, pieter boetzkes

Interactief lesmateriaal

'Minder meer

Groen onderwijs en de Dierenbescherming, dat matcht tegenwoordig. Samen ontwikkelen ze lesmateriaal over dierenwelzijn.

dierenwelzijn
binnenkort beschikbaar

onderbuik, kennis'

Voor mbo-dieropleidingen èn
voor de dierenbeschermers zelf.
Na de zomervakantie is het
beschikbaar.

Iedereen die op een of andere manier beroepsmatig met dieren werkt, krijgt in toenemende mate met vragen over dierenwelzijn te maken

een mening over dierenwelzijn, maar vaak is het dan een opvatting uit de onderbuik”, aldus Hans Hilverda, Dier-docent van Citaverde College Horst. Hij is een van de leden van het projectteam dat het lesmateriaal ontwikkelt.

Ook leerlingen worden volgens hem steeds vaker geconfronteerd met allerlei vragen over dierenwelzijn, met name bij hun beroepspraktijkvorming. Denk bijvoorbeeld aan bezoekers van kinderboerderijen waar zij stage lopen. “Ze kunnen er vaak niet mee uit de voeten omdat ze nog te geringe bagage hebben. Ze willen graag meer in handen hebben om beslagen ten ijs te komen.” Met het lesmateriaal dat nu ontwikkeld wordt, hoopt het projectteam die situatie aanmerkelijk te verbeteren. Bovendien zal het opleidingen meer duidelijkheid geven over wat dierenwelzijn inhoudt, denkt veehouderijdocent Gijsbert Heemink van AOC Oost Almelo. Ook hij is lid van het projectteam. “Alle opleidingen vinden het belangrijk en besteden er aandacht aan. Ze doen het echter heel verschillend. De wijze waarop dierenwelzijn aan bod komt blijkt namelijk heel docentafhankelijk. Een duidelijke kern is er niet.”

Kennisbasis

Vrijwilligers van de Dierenbescherming – dat zijn er rond de 30.000 – krijgen ook steeds vaker te maken met dierenwelzijn. “Ze ontvangen weliswaar een korte introductie als ze bij ons iets gaan doen, maar hun achtergrond en opleiding is heel divers”, legt Inge Luyten uit die namens de Dierenbescherming in het projectteam zit. De Dierenbescherming heeft nu een professionaliseringsslag ingezet. De Dierenbescherming had een paar jaar terug nog meer dan 150 afdelingen. In 2012 zal dit aantal zijn teruggebracht naar twintig. Om een goede kennisbasis te leggen, krijgen de betaalde krachten en vrijwilligers straks de interactieve cursus aangeboden.

Bewustwording

Met het lesmateriaal wil de projectgroep docenten, leerlingen en dierbeschermers geen mening

Het projectteam:
v.l.n.r. Gijsbert
Heemink, Marko
Ruis, Hans Hilverda
en Inge Luyten

opdringen maar objectieve kennis aanbieden en bewustwording bevorderen. “Dat moet minder onderbuik en meer kennis opleveren”, vindt Hans Hilverda. De inhoudelijke kennis is gebaseerd op de definitie ‘kwaliteit van het leven zoals het door het dier wordt ervaren’ en de Welfare Quality Systematiek om welzijn te meten. “Daarin worden vier klassen onderscheiden”, legt projectleider Marko Ruis van Wageningen UR Livestock Research Lelystad uit. “Gedrag en gezondheid, beide meetbaar aan het dier. En de randvoorwaarden huisvesting en voeding. Die vier klassen gebruiken we om de cursus gestalte te geven. Daarnaast geven we invulling aan de ethiek voor het aspect bewustwording. Aan de hand van dilemma’s en casussen willen we de mensen laten nadenken en een mening vormen.” Gijsbert Heemink is blij met die aanpak. “Bij veehouderijopleidingen zijn we gewend om bijvoorbeeld vanuit de huisvesting naar welzijnsaspecten te kijken. Nu benader je het vanuit de andere kant. Je kijkt vanuit dierenwelzijn naar huisvesting.”

Flexibel

Het projectteam is met redactionele en onderwijskundige ondersteuning van het Ontwikkelcentrum en een paar studenten van Hogeschool HAS Den Bosch al een flinke

tijd enthousiast aan het werk. “Het is heel inspirerend om in zo’n omgeving te werken”, vertolkt Hilverda de opvattingen binnen de groep. “Een onderzoeker en dierenbeschermmer, een docent veehouderij en diervoorzorging, studenten en natuurlijk de expertise van het Ontwikkelcentrum eromheen. Dat brengt me steeds nieuwe dingen.”

In het najaar zal het eerste resultaat voor het onderwijs beschikbaar zijn via de Educatieve Content Catalogus en via Groen Kennisnet Lesmateriaal. Marko Ruis: “Dat zijn CKS-eenheden dierenwelzijn waarmee je arrangementen kunt maken. Dusdanig geschreven dat ze voor alles wat met dier te maken heeft aansluiten bij mbo niveau 3 en gemakkelijk in het lesprogramma in te passen zijn.” In december volgt de interactieve webbased cursus. Zes blokken met een diagnostische toets per blok en een kwalificerende toets aan het eind. “Flexibel opgezet”, besluit Hilverda. “Medewerkers en vrijwilligers van de Dierenbescherming kunnen de cursus thuis achter de pc volgen, docenten kunnen stukjes ervan gebruiken in hun eigen lessen. De totale cursus dekt overigens alle dierenwelzijnsaspecten af voor mbo niveau 3 veehouderij en diervoorzorging.”

advertentie

Adverteren?

Het tijdschrift vakblad groen onderwijs is het enige blad dat zich speciaal richt op het groen onderwijs en agrarische belangenorganisaties. Het verschijnt 15 maal per jaar. Met Vakblad Groen Onderwijs kunt u dus gericht deze doelgroep benaderen.

Voor inlichtingen over advertentiemogelijkheden, vraag naar:

Pieter Boetzkes, Tormentilbeek 8

5709 PK Helmond

Telefoon (0492) 55 69 03

Fax (0492) 55 69 04

E-mail info@groenonderwijs.nl

SiiLO

Verschijningsstabel 2011

Editie	Sluitingsdatum	Verschijsing
8	14-06-2011	22-06-2011
9	28-06-2011	06-07-2011
10	30-08-2011	07-09-2011
11	20-09-2011	28-09-2011
12	11-10-2011	19-10-2011
13	08-11-2011	16-11-2011
14	22-11-2011	30-11-2011
15	13-12-2011	20-12-2011